

* **Deželni zbor.** Nižjeavstrijski, zgornjeavstrijski, solnograški, štajerski, koroški, šlezjski in tržaški deželni zbori bodo sklicani v zasedanje dne 27. decembra, češki in moravski pa 28. decembra. Glede na istrski in tirolski deželni zbor se še pogajajo — O sklicanju kranjskega deželnega zbora ni nič slišati. Temu so krive kranjske politične razmere, ker nima vlada garancije, da bi mogel redno delovati. Kranjsko učiteljstvo je zaradi tega bitko udarjeno.

* **Hrvaški sabor** je sprejel zakonski načrt o zaščiti svobode pri volitvah. To je še le en del vseh onih ustavnih preuredb, ki jih misli nova vlada uvesti.

* **Naša in italijanska mornarica.** Bivši vojni minister, genovski zborni poveljnik Pedotti, je nedavno dejal, da mora vzhodna italijanska meja segati do Kvarnera. Italijansko brodogradništvo je trikrat močnejše kot naše: 19 vojnih ladij (izvzemši vse zastarele) s 223.292 tonami proti 9 s 73.000 tonami. N.š. mornariški etat znaša 65 milijonov kron, italijanski 130 milijonov. Tri bojne ladje, ki jih zgradi Avstrija v teku petih let, so zgolj nadomestila za tri zastarele, dočim Italija sedaj poviša svoje brodogradništvo za 4 bojne ladje, 1 križarko, 22 monitorjev, 5 podmorskih čolnov in 1 ladjo za mine. — Ko bi prišlo do boja, bi bila Avstrija poražena. Prišlo bi do maščevanja za l. 1866.

* **Črna gora.** Nova vlada, ki uživa zaupanje narodne skupščine in kneza, pripravlja program dela, ki ga mora izvršiti, dela na gospodarskem, političnem in kulturnem polju. V kratkem predloži skupščini zakon o ljudskih šolah. V Nikšiću otvorijo v kratkem nižjo gimnazijo.

* **Bolgarsko.** Knez Ferdinand je rekel deputaciji, ki mu je izročila adresu sobranja, tudi tole: „Pospešujmo razvoj svojega naroda v duhu splošne resnice in gospodarske solidarnosti, da s tem ojačimo v narodu globoko vero v svojo osebno vrednost, na kateri temelji njegovo vstajenje in katera mu da moč, da zanesne nekaj svojega v hram splošne človeške kulture“.

* **Bulgarija in Grška.** „Messenger d'Athenes“ javlja, da so postale grško-bolgarske razmere tako napete, da se vsak dan pričakuje pretrganje diplomatske zveze.

* **Nedolžna krí.** Z Levova javljajo, da so na Pruskem Poljskem vojaška sodišča v zadnjih šestih tednih obsodila 500 ljudi na smrt. Ta era vpije po maščevanju.

* **Ločitev cerkve od države na Francoskem.** Dan 11. decembra je bil za Francijo historičen dan prve vrste: s tem dnem je postala ločitev dovršen čin. Kakor znano, je zakon o ločitvi določil, da imajo cerkvena poslopja in cerkveno imetje preiti na verska združenja, ki naj bi se ustanovila. Znano je tudi, da so v katoliškem taboru mnenja divergirala in da je bilo tudi v episkopatu glasov za to, da bi se katoliška cerkev spoprijaznila s tako uredbo. Toda v Rimu so prepovedali ustanovljenja takih združenj, in tako se je z večerajšnjim dnem začela odkrita vojna med Francijo in Vatikanom in bo francoska vlada gotovo brezobzirno izvajala zakon o ločitvi. Z dnem 11. decembra so prišla vsa poslopja, ki so last cerkve, na dispozicijo države. Vendar pa hoče vlada — glasom neke brzojavke iz Pariza — v nekaterih pogledih čim blažje postopati. Na primer: pravica svečnikov do penzije ostane. Pač pa bodo sekvestrirane vse škofijske palače in župni dvorci. Zakon se izpremeni v smislu, da se bodo mogla verska združenja ustanovljati tudi brez dovoljenja papeža in škofov. Ta združenja bodo mogla uživati cerkvena imetja. Republikanski listi pišejo najostreje proti sv. Stolicy ter ji očitajo, da ščuva vernike v kršenja zakona. Krivdo na vedenju Vatikanu pa pripisujejo vplivu redov, ki so morali zapustiti Francijo. Ves svet pričakuje z največjo napetostjo nadaljnega razvoja te gigantske vojne med oficijelno Francijo in Vatikanom.

* **Razpust nemškega državnega zbora.** Poleg dogodkov na Francoskem je sedaj razpuščenje državnega zbora nemškega največja politična senzacija Evrope. Vzrok je znan. Po 16dnevni govorniški bitki proti nemški kolonialni politiki je večina državnega zbora odklonila od vlade zahtevani kredit, skoro 30 milijonov mark za kolonije v vztočni Afriki. Protivladno večino so tvorili: centrum (katoliki), socialisti in Poljaki. Ta poraz vlade je deloval tako silno, da so kurzi na borzah padli in da je v finančnih krogih zavlada velika potrtost. — Glasom poročil iz Berlina se čuti posebno cesar Viljem osebno zadetega po padu kredita zaščitne čete v Afriki.

Dobivši vest, da je državni zbor odklonil ta kredit, je cesar Viljem vele kancelarju Bülovu: „Razpuscite to bando!“ Po njegovem mnenju se je parlament nedovoljeno dotaknil njegovega poveljstvenega prava nad armado. Temu pa ni tako. Saj parlament ni odrekel čet za Afriko, ampak le zahtevani kredit. Dovoljevanje denarja pa je ravno glavna prerogativa parlamenta. — Nove volitve se baje vrše 6. februarja 1907.

* **Sveta vojska** proti tujcem se obeta v Maroku. Po vseh tangerskih mošejah in v okolici oznanjajo, namreč mohamedanski svečeniki sveto vojsko proti tujcem.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: „Fino deklé“ nabrala v Št. Jerneju na Dolenjskem 4 K 70 h; gđ. Pavla Blaznikova iz Ljubljane, nabrala na Frančkinem godu pri prorokovanju iz kart 2 K 60 h; Neimenovana iz Domžal 2 K; ob priliki 40-letnice Metliške Čitalnice utržil nekdo za brošuro: „Pri našem cesarju“ 2 K 75 h. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Juraj Režek, učitelj na I. mestni šoli v Ljubljani (po pomoti je v zadnji številki to ime izostalo); tov. Ivan Bernot, c. kr. strokovni učitelj v Ljubljani; tov. I. Rihteršič, nadučitelj v Srednji vasi v Bohinju; tov. Anton Kadunc, nadučitelj in tov. Ema Miselj, učiteljica v Starem trgu na Kočevskem; tov. Tomaž Kurbus, nadučitelj in tov. Tilka Lecker, učiteljica v Slivnici na Štajerskem. Bog plati!

„Pri našem cesarju“. Te lepe knjižice je založilo „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta 7600 iztisov, ki so se vsi razposlali križem naše ožje domovine, a do danes je še neplačanih 4240 iztisov! Vemo, da plačujejo take stvari navadno krajni šolski sveti, vemo pa tudi, da šolski voditelj za take knjige že dobi potrebne novce, če se le hoče gibati Torej!

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta ima na Kranjskem 208, na Štajerskem 85 in na Primorskem pa 41 pravih članov, ki so plačali po 2 K letnine. Za vplačevanje letnine je še čas!

Prijateljski sestanek. Dne 27. t. m. bodo zborovala v Ljubljani tri učiteljska društva in sicer „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“, „Slovensko deželno učiteljsko društvo“ in „Slovenska šolska Matica“. Ob tej priliki bo ta dan zvečer v Seidlovem hotelu „Južni kolodvor“ v Kolodvorskih ulicah (nasproti postaje južne železnice) prijateljski sestanek učiteljev-zborovalcev, učitelje in srednješolskih profesorjev, ki imajo naslednji dan svoje zborovanje. V Seidlovem hotelu „Južni kolodvor“ se dobodo cena prenočišča, dobra hrana in pristna vina; zato učiteljstvu z dežele poleg Mrakove gostilne pri „Novem svetu“ tudi Seidlovo restavracijo toplo priporočamo. V obeh teh dveh gostilnah je na razpolago „Učiteljski Tovariš“.

Gospa Julija Moosova, upokojena šolska voditeljica v Ljubljani, je praznovala dne 13. t. m. svojo sedemdesetletnico. Čestitamo!

„Učiteljski Tovariš“ bi moral biti na razpolago v vseh gostilnah, kamor zahaja učiteljstvo. Ni nam toliko za naročnino, ampak bolj zato, da pride v roke naše glasilo tudi neučiteljem. Gostilničarje, ki so naročeni na naš list, bomo objavljali.

Slovenska gledališka predstava bo dne 26. decembra v Ljubljani. To dajemo naznanje tistim, ki se nameravajo udeležiti učiteljskih zborovanj in pridejo morebiti že 26. decembra v Ljubljano.

Koncert „Ljubljanskega seksteta“ bo dne 27. decembra v restavraciji Seidlovega hotela „Južni kolodvor“ učiteljem-zborovalcem na čast.

Nekatera šolska vodstva pošiljajo „Učiteljski tiskarni“ nefrankovana pisma, ker so menda muenja, da se „Učiteljski tiskarni“ lahko dopisuje poštne prosto. A dotična šolska vodstva so v zmoti. Zato javimo, da odslej ne bomo sprejemali nefrankovanih pisem.

† **Ana Juvančičeva**, posestnica in trgovka v Šiški, je 14. t. m. umrla za opeklinami. Bila je rodoljubna žena in velika dobrotnica šolski mladini. Blag ji spomin!

Poročili se je dne 8. t. m. gosp. Josip Sorč, učitelj v tržaškem Sv. Križu, z gospodično Marico Plesovo iz Devina. Naše čestitke!

Iz seje dež. šolskega sveta kranjskega z dne 6. decembra t. l. Imenovani so: za Štrekljevec za nadučitelja definitivni učitelj Franc Pirc v Petrovi vasi ter suplentinja Frančiška Pirc-Zey v Semiču za definitivno učiteljico; definitivni učiteljici sta postali provizorični učiteljici Ljudmila Kapus v Kropi in Lucija Trampuš v Vrbovem na dosedanjih mestih. Premeščena sta nadučitelja Ivan Bezeljak v Hotedršici v St. Vid pri Cerknici in Ivan Vuga v Šmihelu pri Nadanjem selu kot učitelj na Planino pri Vipavi. Nadučiteljica Ernestina Clarici v Kočevju je stopila v začasni pokoj. Baltazar Bähler je bil potrjen za pravega učitelja na realki v Idriji, učitelj verouka dr. Mihael Opeka pa za definitivnega učitelja ter se mu je priznal naslov profesorja. — Ustanovi se enorazrednica na Krtini, v Dobu začasni paralelni oddelek na ondodni dvorazrednici. — Izvršili so se sklepi glede premostitve učnih oseb v višje plačilne razrede s 1. jan 1907, imenovali so se okrajni šolski nadzorniki za novo funkcijsko dobo; II. razred škofovih zavodov je dobil pravico javnosti, istotako VI. razred idrijske realke; domače naloge iz italijansčine in francoščine se odpravijo na ljubljanski realki.

Zahvala. Štejem si v posebno dolžnost, da se p. n. društvu „Jubilejska samopomoč“ zlasti pa njegovemu vrlemu predsedniku, g. Francu Ks. Troštu, nadučitelju na Igu, pošta Studene pri Ljubljani, prav iskreno zahvaljam za poslano mi podporo 424 K, katero vsoto sem povodom smrti svojega rajnega soproga, g. Franca Pečovnika, bivšega nadučitelja pri Sv. Jurju ob Taboru, danes resnično prejela. Žalec, dne 18. decembra 1906. Ivana Pečovnik, nadučiteljeva vdova.

Učiteljstvo in delo izven šole. Prijatelj nam piše: Učiteljstvo ne deluje samo v šoli, ampak tudi izven šole v raznih društvih, odborih, korporacijah itd. Predlagam, da bi „Tovariš“ objavil vse: kdo, koliko in kje deluje ta ali oni učitelj. (Opazka uredništva: Glede tega imamo deloma že pripravljen material. Obdelali in objavili ga bomo tekom prihodnjega leta.) S tem bi one, ki delujejo izven šole, moralno podpirali, a druge bodrili in dramili k delu. Na ta način bi zvedeli tovariši, na koga naj se obrnejo, če hočejo kakih informacij za ustanovitev kakega društva. Nadalje naj bi učiteljstvo poročalo našemu glasilu vse, kar sklenejo v kaki korporaciji na predlog učiteljstva v prid šoli, občini, učiteljstvu itd. Ponižnost in skromnost sta lepi čednosti, a nam kot stanu ne koristita prav nič. Če se ne bramo sami, nas tudi drugi ne bodo; če ne poudarjamo važnosti svojega dela sami, ga tudi drugi ne bodo! Koristno se mi tudi zdi, če bi imelo učiteljstvo nekak socialni odbor, kakor bi hodili tovariši po navodila za delovanje izven šole. (Opazka uredništva: Poskrbeli bomo, da se o tem razgovarja pri prvi seji upravnega odbora „Zaveze“ in da pride to vprašanje v razgovor pri prihodnji glavni skupščini „Zaveze“.)

Odbor za Gregorčičev spomenik v Ljubljani se je razšel z ozirom na to, da se je ustanovil v Gorici osrednji odbor.

Deželni šolski svet štajerski je izrekel gosp. Matiji Šumru, nadučitelju pri Sv. Vidu nad Grobelnim pohvalno priznanje za njegovo dolgoletno, uspešno delovanje v ljudski šoli. Obenem mu je na njegovo prošnjo dovolil vpokojenje. — Definitivni je imenovana provizorična učiteljica v Artičah Mira Jurkova.

Hvalevredno delovanje kaplana Lenasija v Šmihelu na Krasu v XX. stoletju. Omenili smo že, kako preganja, ta kaplan vsakega učitelja, a pokažemo naj tudi na sredstva, ki jih uporablja ta fanatic napram nadučitelju Vugi. Kot kaplan in občin. odbornik je predlagal, da se naj napravi, kakor se je tudi napravil, poziv na dež. šol. svet naj se Vuga prestavi, ker se je vdeležil bala. Ker je v tem obč. odbor pogorel, oziroma poziv ni imel pravega uspeha, je mož ubral druge strune. Razen nebroj ovadb in tožb, naperjenih proti Vugi, je pričel kot predsednik kr. šol. sveta delovati tako, da mora šola in šol. mladež strašno trpeti. V Šmihelski občini je že stara navada, da mora krajni šol. svet šolo in šol. mladež z vsem os-

krbovati, a tega mož v kljub vsem proračunom noče natančno vršiti in to zgolj iz sovraštva do nadučitelja. V tekočem šol. letu na tej šoli še niso risali. Tiskovin in drugih potrebščin nočejo nabaviti. Da, še celo uradnih zavrtkov, papirja in šolskih naznanil do danes ni. Za šol. knjižnico nočejo ničesar nabaviti. Z eno besedo: nadučitelja ovirajo s takim delovanjem v vsakem oziru v izpolnjevanju svojih dolžnosti in to, želeč, da bi se nadučitelju dal kak ukor. Radovedni smo, kdo bo prvi za kaplanovo nakano, Mogoče pa bo kdo čitateljev mislil, da se ni nadučitelj obrnil do drugih faktorjev? Ne le obrnil, pač pa tudi zadevo temeljito obrazložil — a do danes, kakor smo pozvedili, brez vsakršnega uspeha. Ali ni to žalostno, da se pušča šolo — prepadati na ljubo kaplanu — preganjaču. In vendar se dobe še taki hinavci, ki trde, da „so“ ta kaplan „fajn“, in, da veliko za šolo naredi in, čujte! — pravijo celo, da gre naduč. Vugi — na roko. Da, na roke mu gre, zraven že povedanega, mogoče tudi s tem, kar navedemo edino iz zapisnikov kr. šol. sveta in rokopisov omenjenega kaplana — predsednika! 1. „Enoglasno se sklene, da naj se pozove na odgovor g. nadučitelja kako jo to mogoče, da so izginila šol. drva“. 2. „Naj bi šolsko vodstvo skrbelo, da ima vsak otrok torbo“. 3. „Enoglasno se sklene, da mora g. nadučitelj izročiti vrtno orodje, kar ga je v inventaru, predsedniku“. 4. „Kot predsednik (Lenassi) imam pravico imeti ključ šol. poslopja in odpirati in zapirati prostore“. 5. „Ker je bila neka prošnja nadučitelja Vuge za podporo neugodno rešena ter kr. šol. svetu pomotoma poslana, jo je ta norčevaje z opázko. „Uradna št. 2579 $\frac{1}{2}$ “ vrnil in ko ga je isti nadučitelj, samo da bi uredil šolo, takorekoč prosil, zakar pa nima dolžnosti, za zaznamek o šolodolžnih otrokih, zakar je po paragrafih edino krajni šolski svet vezan, da ga mora šolskemu vodstvu pravočasno poslati, je ta učiteljski „vseblagor“ zopet šolskemu vodstvu norčevaje dostavil: „Pa še kaj pište!“ Bodi dovolj za danes! Poudarjati pa moramo odločno, da so se zgoraj omenjeni „enoglasni“ sklepi izvršili vselej v nenavzočnosti nadučitelja in pa kraj. šol. nadzornika g. J. Valenčiča, ker vedeti je treba, da kaplan Lenasi ne povablja vedno vseh udov — zadostujejo mu za „enoglasno“ edino kaki kimaveci, drugih se izogiblje. Vsa umetnost pri teh sejah šmihelskega kraj. šol. sveta obstoji v tem: Gospod predlagajo, spišejo in trije udje prikrajajo Opazk nadučiteljevih ali kraj. šol. nadzornika nočejo protokolirati v kljub vsem ugovorom, in sklep je „enoglasen“. Nadaljni koraki so navadno brez uspeha, in potem naj si človek pomaga kakor vé in zna. Take grdobije pa se bodo v Šmihelu še godile, ako ne poseže, zakar bi bil vendar čas, kaka višja moč vmes. Kdor ni slep, lahko spozna, kam pride učiteljstvo, ki je obsojeno v Šmihelu služiti, in radovedni smo, koga pošljejo zopet tja trpinčiti! Mimogrede moramo omeniti, da se šmihelskim učiteljem obetajo še lepši časi, ker, kakor sklenjeno, namirava imenovani kaplan v bližini šole ali v konsumu naseliti nune, ki se bodo tudi pečale s poučevanjem. Zares, zlati časi, ako se to uresniči — Za Boga, kam pa pridemo, če se bo učitelje na milost in nemilost prepuščalo kaplanom? Tu je treba reda, in sicer že zaradi šole in učiteljskega interesa.

Tudi zavednost. Nedavno so obhajali v neki fari ptujškega okraja cerkveno proščenje. K takim slovesnostim povabijo župniki svoje sosede za pomoč. Po cerkvenem opravi se malo prigrizne in zalije. K temu delu slovesnosti so po nekaterih krajih povabljeni tudi nadučitelji. Zadržati je taka sreča doletela nekega našega tovariša. Gotovo nimamo nič proti temu, če se vrši v mejah dostojnosti tudi za učitelja. A ta prijatelj izkazuje potem svojo hvaležnost na način, ki ga moramo na vsak način obsojati. — Po končani pojedini je namreč peljal z župnikovimi konji dva soseda domov. Deževalo je, in gospoda sta sedela v pokritem vozu, on pa je na kozlu tako ponosno vladal, kakor bi peljal samega cesarja. To se je zgodilo podnevi, in so lahko videli starši in otroci. Kaj so si lahko mislili, o tem niti ne govorimo. Naš tovariš pa je s tem pokazal imenitno svojo sijačersko zmožnost. Če je izgrešil poklic, si še lahko prebere. Šola ne izgubi dosti na tem. Pravijo, da je bil cesar Jožef II. rojen najmanj 100 let prehitro; ta nadučitelj pa na vsak način za toliko let prepozno.

„Vzroki pijančevanja in kako jih preprečiti.“ Ta naš članek, ki smo pa priobčili v 48. številki, je objavila tudi tržaška „Edinost“.

Kako štejejo na Koroškem Slovence. Pri zadnjih občinskih volitvah v Spodnjem Dravogradu so dobili Slovenci skupaj 141 glasov, Nemci pa le 75. Uradna štetev iz l. 1900 pa izkazuje v Sp. Dravogradu 703 Nemce in le 61 Slovence v. In teh 61 Slovencev, med katere pa spadajo tudi žene, otroci in drugi nevolilci, je zmagalo s 141 glasovi, 703 Nemci pa so dobili le 75 glasov! To je čudež, kakršnih je avstrijski sv. Birokracij naredil že mnogo. Avstrijo po pravici imenujemo deželo čudežev.

Nemški kandidat za bodoče državnozbornske volitve je za pliberski okraj V. Šumi, potovalni učitelj v Velikovecu.

Časnikarstvo. Z novim letom preneha izhajati list „Slovenska zadruga“ v Krškem. — V Gorici je prenehal izhajati „Knajpovec“. — V Pulju je začel izhajati italijanski liberalni dnevnik „L' Eco del Adriatico“. — Začetkom 1907. leta bo v Petrogradu izhajal pod naslovom „Hakedem“ (Vzhod) list, ki ga bota urejevala J. J. Markon in dr. A. Zazavski. List bo posvečen prejšnjemu Vzhodu, semitovskim jezikom, judovski zgodovini in zgodovini judovske književnosti. Pri listu bodo sodelovali odlični orientalisti Evrope in Amerike.

Izboljšanje plač državnim uradnikom. Listi poročajo, da predloži vlada poslanski zbornici zakonski načrt za izboljšanje plač državnim uradnikom.

Kultura in politika. Češki socialni demokratje na Moravskem so izstopili iz društva „Svobodna šola“, ker nečejo biti skupaj z nemškimi liberalci, ki so pri deželnozbornskih volitvah podpirali klerikalce.

Iznajdbe v Avstriji. Tržaški parobrodni strojevodja Mihael Micheluzzi je iznašel jako primerno napravo za parobrode. Ta iznajdba razprši namreč potom visokega zračnega tlaka tudi najgostejšo meglo na dve milj krog ladje, tako da je mogoče videti vsako oviro, bodisi že ta v podobni skalnatih čeri, naplovljenega peska ali kaj drugega. Iznajditelja so sicer pri nas v Avstriji jako hvalili, a nič podpirali, tako da se je odločil oditi na Angleško iskat sreče. In tam jo je tudi našel. V Birminghamu se je ustanovila delniška družba za proizvodnjo njegovega stroja; dobil je 15.000 K letne plače, in družba je obljubila, da mu odkupi za 2.400.000 K iznajdbo. V Avstriji je iznajditelj iskal sedem mesecev kupecev, tam pa jih je dobil baje v 60 urah.

Pasivna resistenca poštnih uradnikov se pripravlja po poročilih dunajskih listov za božične praznike. Zahtevam poštnih uradnikov vlada namreč še sedaj ni ugodila.

Dovoljenje kolportaže. Z Dunaja poročajo: Na zadnjem plenarnem shodu nižjeavstrijskega obrtnega društva je predsednik Denk poročal, da je upravni svet sklenil storiti potrebne korake, da se doseže dovoljenje kolportaže, to je svobodne prodaje tiskovin. Naprosi se zbornico, da eventualno s pomočjo nujnega predloga odobri iz zakonskega načrta o tisku oni paragraf v obliki zakonske novele, ki se tiče dovoljenja kolportaže. Povod temu koraku bi bila v prvi vrsti okolščina, da bi pri predstojećih volitvah vse stranke interesiralo, ako bodo mogle potom tiska razširjati svoja načela ter da se z dovoljenjem kolportaže bistveno povzdigne in pospeši papirna in tiskarska industrija.

Državne podpore za geodetiške študije. Pričenši z letošnjim šolskim letom odda predsedstvo primorskega c. kr. finančnega ravnateljstva več podpor po 1000 K na leto abiturijentom realk in gimnazij, ki hočejo obiskovati geodetiški (zemljemerski) tečaj na kaki tuzemski tehniški visoki šoli. Prosilci se morajo pa zavezati, da ostanejo, dovršivši geodetiški tečaj, najmanj 10 let v državni razvidnostni službi. Natančnejše pogoje je objavil primorski uradni list.

Izseljevanje iz Ogrske narašča bolj in bolj. V času od 1. januarja do konca septembra t. l. je bilo izdanih za potovanje v inozemsko 197.500 potnih listov. V letih 1901—1905 je bilo izdanih v enaki dobi povprečno 138.000 potnih listov. Izseljevanje ima dva toka, eden proti Ameriki, drugi v nižine Rumunske.

Češki profesor v Sofiji. V zadnjem času je bival v Sofiji zaradi znanstvenih študij profesor slovanskega prava na praški univerzi, dr. Karel Kadlec. Udeležil se je tudi jubileja bolgarske knjige.

Predstave v belgrajskem gledališču. Ob četrtkih in nedeljah prireja belgrajsko gledališče ljudske predstave po znižanih cenah. Ker je pa v Belgradu mnogo ljudi, ki ne morejo plačati niti teh cen, je odredilo srbsko naučno ministrstvo, da bo prirejalo gledališče brezplačne predstave za uboge delavce in vojake.

Stoletnica osvobojenja Belgrada praznujejo z velikimi slovestnostmi dne 26. t. m.

Stoletnica bolgarske knjige. Bolgari so dne 9. grudna obhajali stoletnico bolgarske knjige. Bolgarsko književno društvo je priredilo v „Slovenski Besedi“ slovesno zborovanje, h kateremu je povabilo vsa sofijska društva. Sveti sinod je zapovedal, da naj se ta dan v vsi Bolgariji opravi slovesna božja služba za pokojnega Sopranija Vratčanskega, ustanovitelja bolgarske književnosti. Naučno ministrstvo je pa izdalo odlok, po katerem so se 8. decembra v vseh učnih zavodih priredila predavanja o Soproniju Vratčanskemu.

Mednarodna razstava v Sofiji. Sofijski „Dnevnik“ poroča, da namerava bolgarska vlada proslaviti petindvajsetletnico vladanja kneza Ferdinanda s tem, da priredi v Sofiji mednarodno razstavo. Razstava bi imela trgovski in industrijalni značaj. To razstavo bi otvorili leta 1912., toda bolgarska vlada hoče že sedaj predložiti sobranju, da se v to svrhu stavi vsako leto v proračun okolo dva milijona levov.

Bulgarski vojni minister Savov je izdal pametno naredbu, da se mora pri vsakem polku osnovati vojna čitalnica. V čitalnicah bo dvakrat na teden predavanje za vojake, ki ne znajo čitati. Minister je ukazal divizionarjem, da pripravijo potrebne prostore in sredstva za imenovane čitalnice, ki se otvorijo po vseh garnizijah s 1. januarjem 1907.

Odlikovani pesnik. Iz ustanove milijonarja Nobla na Norveškem je dobil letošnje darilo v znesku 190.000 K za pesnike in pisatelje italijanski pesnik Giosuè Carducci, ki je napisal glasovito himno na satana.

Tujci v Londonu. O ogromnem prometu tujcev v Londonu je zbral angleški socijalni politik John Burns podatkov, ki so jako interesantni. Burns ceni, da pribaja vsak dan v London 80.000 tujcev, torej na leto 29.200.000 ljudi. Ako se vzame, da tujec, ki obišče London, troši na dan povprečno 5 kron, potemakem dobiva London od tujcev dnevno 400.000 kron ali 140 milijonov na leto.

183.000 stradajočih otrok. Po zadnjih poročilih ruskega „Rdečega križa“ se nahaja v kazanski guberniji 183.000 stradajočih otrok. „Rdeči križ“ more s hrano oskrbeti samo 32 tisoč otrok. Na ta način ostane še brez hrane 151.000 otrok; ako se računja za vsakega otroka šest rubljev za hrano do nove letine, potrebujejo blizu 900.000 rubljev.

Zdravljenje jetike. V Stuttgartu je imel prof. Behring predavanje o tuberkulozi ter je priporočal cepljenje dojenčev s takozvanim „tubselaptinom“ ki ga je on izumil.

Nov, 26.000 metrov dolg predor, nameravajo zgraditi pod Splügnom v Švici. Stroški bodo znašali 120 milijonov frankov.

Časnik za slepce. Veliki angleški časopis „Daily Mail“ bo izhajal vsak teden v posebni izdaji za 40.000 slepcev, ki živé na Angleškem.

Latinske črke pri Japoncih. Ker se tuje težko priuče japonskim črkam, je sestavila japonska vlada posebno komisijo, ki je sklenila uvesti latinske črke v japonsko pismo.

Najmanjša cerkev na svetu. V Liengfieldu na Angleškem se nahaja cerkev, ki je brez dvoma najmanjša na svetu. Dolga je 4 m. široka 1 m. Cerkevica ima tudi zvonik z majhnim zvonom. Prostora je v cerkvi za 10 ljudi. Sezidali so jo nekoč 3 posestniki, ki so bili edini katoličani v omenjenem kraju.

Razgled po šolskem svetu.

— **Odposlanstvo avstrijskih ljudskošolskih učiteljev** se je mudilo dne 13. grudna pri ministru Marchetu. Zahtevalo je novi službeni red, izboljšanje gmotnega stanja in izvrševalne naredbe šolskega in učnega reda v smislu svobodnega naprednega razvitka šol. Mi-